

Några kronor tillbaka för en tom burk

Berättelse

I Sverige hör du ofta ordet "pant". Pant är några kronor extra som du betalar i affären. Du betalar dem när du köper dryck i en burk eller en plastflaska. Det kan vara läsk, vatten eller öl. Men du får tillbaka pengarna senare. Det händer när du lämnar in den tomma burken eller flaskan.

Det fungerar så här. Först köper du till exempel en burk läsk. Då betalar du för läskan och lite pant. Sedan dricker du upp läskan. Efter det sparar du den tomma burken. När du handlar igen tar du med dig burken till affären.

I många affärer finns det en pantautomat. Du ställer dig vid automaten och lägger in dina burkar och flaskor, en i taget. Maskinen räknar dem. Till slut får du ett kvitto. Med kvittot får du tillbaka dina pengar, eller så drar de av summan när du handlar.

En liten burk eller en liten flaska har 2 kronor i pant (år 2025). En stor flaska har 3 kronor. Om du lämnar in många burkar blir det ganska mycket pengar.

Systemet är bra för miljön. När du pantar slänger du inte burken i soporna. I stället blir den till en ny burk. På det sättet återvinner Sverige nästan alla burkar och flaskor. Många tycker att det känns bra att panta. Det är lätt, och man får några kronor tillbaka.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
pant	några kronor extra som du betalar och får tillbaka senare
burk	en behållare av metall för dryck, till exempel läsk
flaska	en behållare för dryck, ofta av plast eller glas
läsk	söt dryck med bubblor, till exempel cola
lämna in	ge tillbaka något på ett bestämt ställe
pantautomat	en maskin i affären som tar emot burkar och flaskor
kvitto	en liten lapp som visar hur mycket pengar du ska ha
sopor	det avfall man slänger hemma
återvinna	göra något gammalt till något nytt igen
miljö	naturen runt omkring oss, som vi vill ta hand om

Läsförståelsefrågor

1. Vad är pant?
 1. En rabatt som man får varje gång man handlar mat.
 2. Lite pengar man betalar för en burk eller flaska och får tillbaka senare.
 3. En avgift man betalar till affären för att få en påse.
2. Vad gör man med den tomma burken?
 1. Man slänger den i soporna hemma.
 2. Man tar med den till affären och lägger den i en maskin.
 3. Man sparar den för alltid hemma i ett skåp.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Man får tillbaka pengar när man lämnar in tomma burkar.
 2. Man måste spara den tomma burken hemma för alltid.
 3. Alla affärer i Sverige har en pantautomat.
4. Varför är det bra för miljön att panta? Svara med egna ord.
5. Hur mycket pant har en liten burk år 2025?

Facit

1. Lite pengar man betalar för en burk eller flaska och får tillbaka senare.
1. Man tar med den till affären och lägger den i en maskin.
1. ja b) nej (man tar med burken till affären och lämnar in den, man sparar den inte hemma för alltid) c) det står inte i texten (texten säger "många affärer", inte alla)
- Exempel på svar: Burken slängs inte i soporna utan blir till en ny burk. Då slösar man inte på material och naturen mår bättre.
- Exempel på svar: 2 kronor.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Mycket konkret vardagstext som är lätt att visa med en riktig burk och ett kvitto. Passar för ord om pengar, affär och miljö. Fråga 4 kräver en enkel slutsats om varför pant är bra. Låt gärna eleverna berätta om hur man gör med tomma burkar och flaskor där de kommer ifrån. Påminn om att beloppen (2025) kan ändras.

Diskussionsfrågor

- Har du pantat en burk eller en flaska? Hur gick det till?
- Vad gör man med tomma burkar och flaskor där du kommer ifrån? Får man pengar för dem?
- Tror du att man lämnar in fler burkar om man får mer pengar? Varför eller varför inte?
- **Skriv (4 meningar):** Beskriv steg för steg hur du pantar en tom burk i affären. Börja med att du tar med dig burken.

Källor och faktagranskning

- Pantamera (Returpack) – Fakta & statistik: <https://www.pantamera.nu/privatperson/fakta-statistik>
- Returpack – Panten på dryckesförpackningar höjs 2025 (pressmeddelande): <https://press.pantamera.nu/posts/pressreleases/panten-pa-dryckesforpackningar-hojs-2025>
- Naturvårdsverket – Pant på förpackningar och flaskor: <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/avfall/producentansvar/pant-pa-dryckesforpackningar/>
- Nationalencyklopedin (NE), uppslagsord: pantsystem – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/pantsystem>

Faktagranskad mot Pantamera/Returpack och Naturvårdsverket i juni 2026. Nyckelfakta: Pant betyder att man betalar några kronor extra när man köper dryck i burk eller plastflaska och får tillbaka pengarna när man lämnar in den tomma förpackningen i en pantautomat, oftast i mataffären. Systemet sköts av företaget Returpack, som har varumärket Pantamera. Pant på aluminiumburkar infördes 1984 och på PET-plastflaskor 1994. Hösten 2025 höjdes pantbeloppen: panten på en liten burk eller liten PET-flaska gick från 1 till 2 kronor och på en stor PET-flaska från 2 till 3 kronor. Förpackningar med de nya beloppen började dyka upp i butikerna under andra halvan av 2025 (från 1 september 2025); panten är alltid den summa som står tryckt på förpackningen. Återvinningsgraden i pantsystemet har de senaste åren legat omkring 88 procent (2024 cirka 88 procent), och målet är 90 procent. OSÄKERHET/ÅLDRAS: Beloppen ändras över tid och anges därför med årtal (2025). Sverige införde pant på glasflaskor redan 1885, men texterna fokuserar på dagens system för burk och PET.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.